

[Askjær Jørgensen]

og også indleveret i god tid her i huset, inden folketingsåret startede. Derfor er der ingen grund til, at vi skal acceptere en sådan benævnelse, som kom fra den socialdemokratiske ordfører. Det var efter min opfattelse under lavmålet.

Det er stadig væk sådan, at partier herinde har lov til at have deres opfattelse af tingene og har lov til at fremsætte forslag. Det er altså vores bestemte opfattelse, at arbejdsgiverne ikke skal betale for en arbejdsydelse, de ikke modtager. Hvis man skulle følge den tankegang, visse ordførere har været inde på, kunne man lige så godt sige, at arbejdsgiverne også skulle betale for det hospitalsophold, der eventuelt følger af, at medarbejderne er syge. Man kunne jo forestille sig mange ting. Men altså: dette drejer sig rent konkret om det principielle, at vi mener, det er forkert, at virksomhederne, altså produktionssektoren, skal betale for noget, de ikke får, altså en arbejdskraft, de ikke får, idet der er nogle, der er syge. Det er vores mål med forslaget.

Helt konkret er det således, at de love, andre partier har vedtaget, har medvirket til, at der er ret mange borgere, der er arbejdsløse, og at der er en masse, der er helt galt med samfundsøkonomien. Derfor er det urimeligt at angribe partier, fordi de kommer med forslag til, hvordan man kan rette op på det, der er kørt skævt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 1:

Forslag til folketingsbeslutning om statslig overtagelse af Gulfraffinaderiet på Stignæs.

Af Kalnæs (SF) m. fl.
(Fremsat 6/10 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Enggaard):

Socialistisk folkeparti har stillet forslag til beslutning om statslig overtagelse af Gulfraffinaderiet på Stignæs. Dette forslag kan regeringen ikke tiltræde, og jeg skal begrunde nærmere hvorfor. Bortset fra de synspunkter af principiel art vedrørende statslig overtagelse af driftsvirksomheder, hvor ingen vil være i tvivl om, at der er en forskel imellem forslagsstillernes holdning og regeringens, skal jeg oplyse en række nærmere enkeltheder vedrørende de undersøgelser, som har været foretaget.

Allerede den tidligere regering har igennem D.O.N.G.s datterselskab DOFAS undersøgt mulighederne for at skabe den nødvendige basis for fortsat drift af raffinaderiet. Undersøgelserne har bl.a. omfattet en økonomisk-teknisk gennemgang af raffinaderiet. Undersøgelsen viste, at raffinaderiet er vel-drevet og har en god teknik. DOFAS har imidlertid samtidig vurderet, at en økonomisk afbalanceret drift af Gulfraffinaderiet vil forudsætte en årlig råoliegennemgang på mindst 1,5 mill. t. Man har selv kunnet forvente at være i stand til at afsætte en beskeden del af denne produktion, og derfor vil det være nødvendigt i givet fald at sikre afsætningen af raffinaderiets produktion gennem langtidsaftaler med private olieselskaber om levering af mindst 1,5 mill. t om året. Det er arrangementer, som kun ville kunne tilvejebringes, såfremt DOFAS alene var parat til at påtage sig den økonomiske risiko ved drift af raffinaderiet, og det ville i værste fald kunne betyde årlige driftstab på trecifrede millionbeløb.

Det er på denne baggrund, altså bortset fra den principielle holdning til spørgsmålet om statslig drift, at regeringen efter nøje overvejelse har fundet, at det ikke vil være økonomisk forsvarligt at lade DOFAS overtage Gulfraffinaderiet.

Jeg har nogle enkelte kommentarer til beslutningsforslaget, som i bemærkningerne har anført en række præmisser og påstande. Nogle af disse ting er i forvejen kendt af fol-

[Energiministeren]

ketingets energipolitiske udvalg, men da de også fortjener at kendes af offentligheden i forbindelse med, at dette nu er gjort til et beslutningsforslag i salen, skal jeg tillade mig at gengive nogle synspunkter i den forbindelse.

Det danske forbrug af olieprodukter, inklusive forbrug til bunkring, var i 1981 11,6 mill. t. Forbruget må forventes at falde til ca. 9,5 mill. t i 1990. Den danske raffinaderikapacitet er i praksis maksimalt 9 mill. t om året. Gulfraffinaderiet har siden årsskiftet 1981/82 haft den ene af de to produktionslinjer ude af drift på grund af brand, og derved er den maksimalt opnåelige produktionsmængde i Danmark for tiden af størrelsesordenen 7-7,5 mill. t om året.

Ved en eventuel lukning af Gulfraffinaderiet vil der på Shellraffinaderiet i Fredericia og på Essorraffinaderiet i Kalundborg i alt kunne fremstilles omkring 5,5 mill. t olieprodukter pr. år.

De danske raffinaderier producerede i 1981 ca. 6 mill. t olieprodukter, hvoraf imidlertid kun 4,7 mill. t blev afsat på det danske marked. Allerede i dag er situationen derfor, at over halvdelen af Danmarks olieproduktforbrug, nemlig 56 pct., importeres fra udenlandske raffinaderier.

En eventuel lukning af Gulfraffinaderiet vil føre med sig, at raffinaderiets andel af det danske marked, som er af størrelsesordenen 1 mill. t, i fremtiden kommer til det danske marked fra de to andre danske raffinaderier, Essos og Shells, eller fra udenlandske raffinaderier. Men det er vigtigt at iagttage, at de danske raffinaderier har ledig kapacitet til at imødekomme dette behov. Det kan føre til, at de resterende danske raffinaderier vil have et bedre produktionsgrundlag og dermed bedre basis for at bevare konkurrencedygtigheden over for den internationale raffinaderisektor.

Til punkt 2 i bemærkningerne til beslutningsforslaget vil jeg gerne anføre, at på selve Gulfraffinaderiet var der indtil lukningen, som er nævnt, af den ene produktionslinje ved sidste årsskifte ansat ca. 250 personer. Det nuværende antal er ca. 200 personer, men hertil kommer naturligvis en vis beskæftigelse hos leverandører, bl.a. vedligeholdelse og anlægsarbejder på raffinaderiet.

Den økonomiske risiko ved en statslig overtagelse og drift af raffinaderiet kan van-

skeligt vurderes i forhold til en øget dansk afhængighed af det internationale spotmarked og den udenlandske raffinaderiindustri. Som nævnt vil en lukning i dag kun medføre, at Gulfraffinaderiets andel af det danske marked, 1 mill. t, må erstattes, og det kan ske ved en øget produktion på de to øvrige raffinaderier. Men det må erkendes, at opretholdelsen af tre raffinaderier i Danmark alt i alt betyder større forsyningsikkerhed og fleksibilitet med hensyn til forsyningen.

Med hensyn til langtidsaftaler om olieimport må man forvente, at danske olieselskaber også i fremtiden vil basere en del af deres forsyninger på egne langtidskontrakter.

Til bemærkningerne i punkt 3 vedrørende en lovgivning om raffinaderivirksomhed i stil med elforsyningsloven vil jeg gerne sige, at elforsyning og olieforsyning er tilrettelagt efter forskellige principper, som gør en direkte sammenligning vanskelig. Elforsyning er en ledningsbundet energiform, som i sagens natur er baseret på forsyningsområder. Inden for sådanne områder har selskaberne et faktisk monopol, som taler for samfundsmæssigt indseende og kontrol med selskaberne, og der findes derfor også en lovgivning om det.

Det danske oliemarked derimod er karakteriseret ved en næsten fri konkurrence, og der er ikke regionale monopoler. Oliemarkedet er også underkastet en vis offentlig styring. Raffinaderiselskaberne er således undergivet pris- og avancelovgivningen, og der er på baggrund heraf indført faste prisberegningsregler for dansk produktion af olieprodukter. Der er endvidere indført bestemmelser, der pålægger de danske olieselskaber at opretholde beredskabs- og mindstelagre til brug i krisesituationer.

Derfor halter sammenligningen med elforsyningsloven alvorligt, og der er ikke den baggrund for at gennemføre en lovgivning på raffinaderiområdet som postuleret i forslagens bemærkninger.

Til bemærkningerne i punkt 4, som indeholder en vurdering af Stignæsraffinaderiet, vil jeg gerne sige, at jeg ikke er uenig i, at Gulfraffinaderiet har en udmærket økonomi og teknik. Der er en udmærket havn, og bortset fra, at en del af anlægget er brændt og altså ikke er genopført efter denne brand, så er det et udmærket produktionsanlæg.

[Energiministeren]

Raffinering af den statslige andel af dansk-produceret Nordsøolie – det er et andet argument, der føres ind i diskussionen her – må man forvente i en længere periode kan ske til konkurrencedygtige priser. Hvordan situationen på længere sigt vil udvikle sig, er vanskeligt at forudse, men det kan naturligvis ikke afvises, at det ville være det gunstigste for Danmark, om alle tre raffinaderier bevares. Hvis det derfor er sådan, at raffinaderiet, som man af og til hører tanker om det, kan afhændes til anden side med fortsat drift for øje, vil det ikke alene være godt for beskæftigelsen og for egnen, men det vil også i andre sammenhænge være en fordel for landet.

Som jeg startede med at sige, er det ikke regeringens holdning at fremme statslig drift af virksomheder, hvor der ikke er gode grunde til det. Regeringen finder, at der ikke er særlig gode grunde til, at staten skulle overtage og drive Gulfraffinaderiet. Jeg skal derfor på regeringens vegne afvise det fremsatte forslag.

Søren Hansen (S):

Socialdemokratiets energipolitik har som et af sine allervæsentligste formål haft at øge vores uafhængighed af udlandet. Det gælder både de olieproducerende lande og olieselskaberne.

Det er utåleligt, at dele, oven i købet væsentlige dele, af vores energisituation her i landet afgøres i direktionskontorer rundt omkring i udlandet. I dette tilfælde ser det ud, som om det bliver et olie hovedkvarter i Pittsburgh, der skal afgøre ikke bare energisituationen her, men også en væsentlig del af vores beskæftigelsessituation, i hvert fald for så vidt angår det lokale område.

Vi mener, at der bør gøres endnu et forsøg og denne gang et helhjertet forsøg på at få undersøgt, hvilke muligheder der måtte være for at få raffinaderiet til at fortsætte. Vi forestiller os eller kan se muligheder for et samvirke mellem staten og olieselskaberne, nogenlunde efter den model, som blev anvendt i forbindelse med Saudiaftalen. Allerede i socialdemokratiets arbejdsprogram fra 1980 taler vi om behovet for at få en koncessionsordning gennemført på dette område. Energiområdet og olieområdet er for vigtigt til, at vi kan overlade det til olieselskaberne.

Det er klart, at hvis raffinaderiet skal fortsætte, så må der være tale om en vis sandsynlighed for en rimelig drift. I denne sammenhæng gælder imidlertid ikke alene en vurdering af de nuværende forhold. Vi har set, hvordan tingene kan udvikle sig i både positiv og negativ retning. De seneste oplysninger fra Nordsøen tyder på større forsyningsmængder, end vi har kunnet forudse. Altså må vi være i stand til med beslutninger her ikke bare at klare den øjeblikkelige situation, men også den på noget længere sigt, hvor vi kan forudse muligheden for et større behov for raffinaderikapacitet end det, vi umiddelbart har haft i tankerne.

En lukning af raffinaderiet på Stignæs vil, alt andet lige, øge vores afhængighed, og det var altså den modsatte vej, vi skulle. Der vil det skabe negative virkninger for beskæftigelsen, og det vil øge presset på valutakassen. Alle tre dele er, hvad vi bør undgå. Derfor er det beklageligt, at regeringen har haft så travlt med at konstatere, at forhandlingerne med de danske olieselskaber var afsluttet, og at der ikke kunne komme mere ud af dem. Da det nu er sket, vil vi gerne opfordre regeringen til at genoptage disse forhandlinger helhjertet i et forsøg på at få en aftale med olieselskaberne om at få raffineret så mange af deres produkter på dansk grund, herunder på Stignæs, som overhovedet muligt. Vi føler os langt fra sikre på, at disse forhandlinger er tilendebragt, og at der ikke i det mindste kan komme mere ud af dem. Sådan må vi også læse DOFAS' redegørelse. Det er en redegørelse på basis af den situation, man kendte på det tidspunkt, da den blev givet, altså ikke en redegørelse på basis af et mere positivt forhandlingsresultat end det, der var tale om på det tidspunkt.

Vi har nu hørt ministerens bemærkninger om og også fået hans accept af, at det er et raffinaderi af høj standard. Både selve raffinaderiets standard og havnefaciliteterne taler til fordel for, at man skal prøve at fortsætte. Vi vil være i den situation, hvis raffinaderiet lukkes, at vi kun vil kunne raffinere halvdel af vores olie, resten skal vi købe os til i udlandet.

Vi går altså positivt ind i udvalgsarbejdet, dels fordi vi gerne vil øge uafhængigheden af udlandet, dels fordi vi gerne vil bevare, hvis det overhovedet er muligt, arbejdspladser i et område af landet, som i forvejen er hårdt

[Søren Hansen]

ramt af udenlandske beslutninger om at lukke danske arbejdspladser. De beskæftigelsesmæssige virkninger for Skælskør kommune vil være katastrofale, hvis dette gennemføres. Vi vil altså gerne gøre vores til, at de får en chance dernede.

Annelise Gotfredsen (KF):

Det er jo en rent konkret sag, vi behandler her, om eventuel statslig overtagelse af Gulfraffinaderiet på Stignæs. Der har jo været rig anledning til at debattere den i offentligheden, og vi har også flere gange i energiudvalget diskuteret denne sag.

Jeg kan i det store og hele tilslutte mig ministerens udførlige indlæg om statslig overtagelse af raffinaderiet, og jeg skal ikke gentage disse betragtninger. Det er næppe nogen overraskelse, at vi i det konservative folkeparti ikke mener, at det ville være nogen god idé at overtage dette raffinaderi. Diskussionen kunne såmænd udmærket udvikle sig til en principiel debat om energi, og det skal den naturligvis ikke gøre. EP-81 har været diskuteret mange gange.

Det, der er baggrunden herfor – naturligvis bortset fra det, vi også må beklage: at der er en gruppe arbejdere, der bliver arbejdsløse i området – er spørgsmålet om forsyningssikkerheden. Det er et begreb, der mange gange er blevet meget romantiseret, men i virkeligheden er det et begreb, der kan måles i kroner og øre, risikoen og indsatsen og det udbytte, man får af at ofre nogle penge. Som på alle andre områder inden for energiforsyningen vil jeg udtrykke, at det ikke kan nytte noget, at man skaber en såkaldt forsyningssikkerhed, hvis det sker på bekostning af investeringer, der med større udbytte kunne have været anvendt andre steder i samfundet. Vi står i øjeblikket over for meget vanskelige økonomiske forhold, og igennem de næste 10–12 år vil det danske samfund have behov for umådelige investeringer. Det kan derfor ikke nytte noget, at vi kaster os ud i problematiske pengeanbringelser, og det anser jeg at anbringelse af statslige midler i Gulfraffinaderiet på Stignæs ville være. Jeg kan derfor tilslutte mig ministerens udtalelser. Vi kan ikke støtte dette forslag.

Arne Christiansen (V):

Selv om venstre ikke afviser enhver form for statslige engagementer i energisektoren, så er vi her på et område, hvor intet taler for statsdrift. Venstre kan, hvad der næppe vil overraske nogen, tilslutte sig de synspunkter, energiministeren har fremsat.

Uagtet de danske raffinaderier har ledig kapacitet til at imødekomme det behov, der måtte opstå ved Gulfraffinaderiets lukning, kan eventuelle bestræbelser for at afhænde raffinaderiet til anden side med henblik på fortsat drift kun hilses med tilfredshed, men et statsligt engagement siger vi nej tak til. Det næste kunne jo blive, at vi skulle til at opleve, at vi skulle følge olien downstream, som det hedder, at vi skulle se statslige benzintanke på hvert andet gadehjørne. Det er ikke et led i venstres energipolitik, så vi vil stemme imod dette forslag.

Maisted (FP):

Selvfølgelig beklager fremskridtspartiet det, hver eneste gang der er en dansk virksomhed eller en virksomhed på dansk jord, der må lukke på grund af økonomiske forhold. Men vi er helt enige med energiministeren i hans betragtninger og kan ikke støtte forslaget.

Lone Dybkjær (RV):

Som det allerede tidligere er fremgået af dagspressen, kan det radikale venstre ikke tilslutte sig det foreliggende beslutningsforslag. Det er naturligvis ikke, fordi Gulfraffinaderiet ikke er teknisk forsvarligt og ikke kører økonomisk godt. Det er, fordi – her kan jeg henholde mig til energiministerens mere konkrete oplysninger – DOFAS faktisk i sin indstilling både til den tidligere og til den nuværende regering har angivet, at det ikke fandt det forsvarligt at købe Gulfraffinaderiet.

Jeg skal i øvrigt ikke gå nærmere ind på spørgsmålet om raffinaderikapaciteten. Også her kan jeg henholde mig til, hvad energiministeren har givet af oplysninger både her i dag og i udvalget om denne sag.

Jeg vil godt mere principielt – fordi det nu har været trukket frem – sige, at det er ikke, fordi det radikale venstre ikke kunne overveje en statsdeltagelse i raffinaderivirksomhed under en eller anden form, det kan vi meget vel forestille os. Vi ser nødvendigvis statsdrift,

[Lone Dybkjær]

men vi ser gerne nogle arrangementer, hvor staten har part i virksomheden. Altså en form for fælleseje.

Jeg vil også godt understrege, at vi selvfølgelig helst havde set, at der var tre raffinaderier i Danmark. Der er ingen tvivl om, at tre raffinaderier ville øge forsyningssikkerheden, øge fleksibiliteten og formentlig også være til forbrugernes gavn ved at forbedre konkurrencen på området. Jeg synes derfor, at det vil være ønskeligt for det danske samfund, hvis virksomheden opretholdes, og jeg håber, at såvel virksomheden som energiministeriet, DOFAS, eller hvem der nu kan inddrages, bidrager konstruktivt, hvis der viser sig muligheder for, at virksomheden alligevel kan fortsætte. Det har jeg i øvrigt på ministerens bemærkninger forstået at man vil gøre.

Så vil jeg godt sige noget om et enkelt punkt i beslutningsforslaget, nemlig bemærkningen om, at direktionskontoret i Pittsburgh, eller hvor det nu er, dirigerer de danske virksomheder og den danske olieforsyning og raffinaderikapacitet.

Det er klart, at det er uacceptabelt, og også derfor vil det være ønskeligt, hvis man kan komme frem til – jeg henviser til den diskussion, der i øvrigt foregår i huset – andre former for virksomhedseje i Danmark, sådan at man ikke får den situation, vi har her, hvor det ud fra nogle helt overordnede synspunkter af mere global art ikke viser sig hensigtsmæssigt at have et raffinaderi i Danmark. Det er klart, at det ikke er en ønskelig ting, og det radikale venstre er naturligvis enigt med SF i nogle af de bemærkninger, det har gjort herom i beslutningsforslaget.

Jeg vil godt komme med en enkelt bemærkning til socialdemokraterne, som jeg synes har en lidt hellig holdning i dette spørgsmål. Man kan naturligvis altid sige en hel masse om, hvorvidt ting gøres helhjertet eller ikke gøres helhjertet. Det var vi nogle stykker der måske kunne have sagt ved forskellige lejligheder til den socialdemokratiske regering på tidligere tidspunkter i tilværelsen. Men jeg synes, man skal afholde sig fra den slags klandren af, hvad man kan kalde ministres motiver. Det er i hvert tilfælde noget, jeg selv bestræber mig for, fordi jeg synes, at diskussionen ellers meget nemt kommer ud på et sidespor og kommer omkring nogle ting, som i virkeligheden ingen kan bevise noget om. Jeg er fuldstændig overbevist om,

at den nuværende energiminister naturligvis har arbejdet konstruktivt med disse spørgsmål, lige så vel som jeg er overbevist om, at den tidligere minister gjorde det og også i andre sammenhænge arbejdede konstruktivt med andre forslag.

Så er der lige spørgsmålet om det med arbejdspladserne. Der synes jeg godt, man kan henvise til, hvad den socialdemokratiske minister ikke gjorde vedrørende Scanglas A/S i Korsør, der dog ligger nogenlunde inden for samme område, og hvor der var tale om et langt større antal arbejdspladser. Det siger jeg kun, fordi jeg synes, at man skal lade være med at have en alt for hellig holdning. Det er naturligvis ikke så enkelt bare at sige, at vi skal bevare arbejdspladser for enhver pris, og det er i øvrigt heller ikke noget, socialdemokratiet selv kan leve op til.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

VS kan i princippet tilslutte sig SFs forslag til folketingsbeslutning om statslig overtagelse af Gulfraffinaderiet på Stignæs. Vi er helt enige i den betragtning, at det er totalt uacceptabelt, at de multinationale selskaber skal bestemme, om produktion i Danmark skal udvides eller indskrænkes, eventuelt helt lukkes, og således få afgørende indflydelse på arbejdsløsheden, ligesom vi jo da for øvrigt går imod i al almindelighed, at arbejdsgiverne overhovedet har retten til at lede og fordele arbejdet og således ansætter og fyrer folk efter behag.

Vi er også enige i det betænkelige i, at Danmark uden tilstrækkelig raffinaderikapacitet vil være meget afhængigt af spotmarkedet, hvad der i en situation med en oliekrise vil kunne koste os dyrt.

Når SF taler om de arbejdspladser, der forsvinder, hvis raffinaderiet lukker, vil jeg dog lige pointere, at statslig overtagelse af en virksomhed i sig selv på bare lidt længere sigt ikke er nogen garanti for, at arbejdspladserne bevares. Det viser især erfaringerne fra England alt for tydeligt. Statslig overtagelse sikrer heller ikke i sig selv gode og tilfredsstillende løn- og arbejdsforhold for arbejderne. Staten som arbejdsgiver adskiller sig nemlig ikke kvalitativt fra arbejdsgivere på det private arbejdsmarked. Også inden for det offentlige område må arbejderne slås imod nedslidning, tempoopskrining, dårlige

[Elisabeth Bruun Olesen]

lønninger osv. Derfor vil kampen for bedre løn- og arbejdsforhold også efter statslig overtagelse stå helt i centrum.

Når det er sagt, så vil jeg gentage, at VS principielt støtter forslaget, idet vi mener, at raffinaderiet skal overtages til den pris, det er nedskrevet til, selv om det ideelt set selvfølgelig burde eksproprieres.

Steffensen (KrF):

Kristeligt folkeparti mener ikke, at ren statsdrift er at foretrække. Vi tror ikke, at staten er bedre til at få rentabilitet i virksomheder. Som forslaget foreligger her, må vi derfor afvise det.

Det er naturligvis vigtigt, at man kan få forsyningsikkerheden gjort bedre og få arbejdspladserne sikret, og derfor kan vi helt tilslutte os energiministerens synspunkt og den redegørelse, energiministeren fremkom med her. Det ville være udmærket, hvis regeringen kunne gå ind i den problematik, men vi mener bestemt ikke, at det skal være i den form, forslaget her lægger op til, og derfor må vi afvise forslaget, sådan som det ser ud.

Tommy Dinesen (SF):

Fra borgerlig side har det være fremført, som om det er den rene socialisme, og noget om det er der vel også. Samtidig har der været fremført en hel del tal, og dem kan man jo blive ved med at debattere frem og tilbage.

En af de ting, der lige har været offentliggjort, er en kvartalsoversigt over energiforbruget her i landet, og dér står bl.a., at vi ikke har sparet så meget, som man havde håbet på. Det kan være et argument for, at det måske var en idé at fastholde, at man overtager Gulfraffinaderiet, for en af de ting, der er alvorlige i det her, er, at der er ingen garanti for, hvis ikke man overtager Gulfraffinaderiet, at Essoraffinaderiet vil fortsætte, og hvor står vi så? Så er der kun ét raffinaderi tilbage, og det er Shells, og så er vi i hvert fald først ude at svømme, hvis jeg må bruge det udtryk. Vi har overhovedet ikke styr på, hvad Esso eller Gulf eller de andre multinationale vil gøre, om de vil handle hen over hovedet på os. Det er dér, faren ligger, og det er derfor, forslaget fra SF er kommet.

Der er blevet sagt nogle pæne ord om de 250 arbejdspladser, der er her, og det blev

endda sagt, at man romantiserer det dér med tab af arbejdspladser. Vi romantiserer det ikke i SF. Vi mener stadig væk, at arbejdsløsheden er et af de største problemer, vi har, og det er vi måske et af de få partier her i salen der mener. Et sted som Skælskør er i forvejen hårdt ramt. Det blev nævnt før, at Korsør, der ligger ved siden af, har en arbejdsløshedsprocent på 25, fordi glasværket er nedlagt. Skælskør står i den situation, at man har nedlagt sygehuset, og nu ryger altså også Gulfraffinaderiet, hvis der ellers er flertal for det, og det ser det ud til.

En af de ting, der ikke er blevet sagt noget om, er, om den olie, f.eks. fra Danmark eller fra Saudi-Arabien, man kunne raffinere, kunne afsættes. Har det i det hele taget været ordentligt undersøgt af ministeren? Der er også blevet sagt noget om statslige benzintanke af venstres ordfører. Det synes jeg var en god idé, det kan vi altid komme tilbage til.

Alt i alt synes vi i SF, at Danmark vil blive dårligere stillet, hvis det bliver et afslag. Lad mig til slut sige tak for de positive meldinger, der har været fra VS og socialdemokratiet og delvis fra de radikale.

Energiministeren (Enggaard):

Jeg skal ikke gå dybt ind i en ny diskussion om dette forslag. Jeg tror, at en række af de enkeltheder vedrørende økonomi og teknik, som naturligt kan nævnes i forbindelse med forslaget, med størst fordel kan drøftes under en eventuel behandling i energiudvalget, såfremt man måtte ønske det. Jeg er selvsagt parat til at medvirke med de oplysninger og den argumentation, man måtte ønske.

Jeg vil gerne sige til hr. Søren Hansen, der på socialdemokratiets vegne gik ind for, at man skulle støtte dette forslag, at det, vi taler om her, måske i mindre grad er et resultat af, at man i nogle beslutningscentre ude i den store verden decideret har peget på et bestemt raffinaderi. Hvis vi går ned til roden af problemet, ser vi, at det er et spørgsmål om den meget betydelige overkapacitet, der findes, ikke alene i Danmark, men i hele det europæiske område. Hvis man f.eks. ser på et land som Frankrig, der dog ellers har et stærkt statsligt engagement i energisektoren med to overvejende statsligt ejede selskaber

[Energiministeren]

med meget stor raffinaderikapacitet plus et antal private raffinaderier, ser man, at de står foran at skulle nedtrappe til henimod halvdelen af deres nuværende raffinaderikapacitet. Og billedet er tilvarende alvorligt, når vi ser på de øvrige europæiske lande.

Hvorfor? Ja, det er et resultat af, at vi sparer, og det skal vi ikke være kedede af, tværtimod. Den stilling, Danmark har som førende energisparenation, skal vi gerne udbygge. Det er en af grenene i vores energipolitik. Det er også et resultat af, at vi lægger om til kul, også en tilsigtet del af vores energipolitik, og det er et resultat af, at vi er i fuld gang med at indføre naturgassen i dele af landet og omlægge fra olie til den mere miljøvenlige og fra vores egen undergrund fremdragne naturgas. Der er altså nogle grundlæggende ting, som betyder, at raffinaderikapaciteten i Europa som helhed og i Danmark er blevet for stor, og det er det problem, vi skal prøve at håndtere bedst muligt.

Hr. Søren Hansen ville ligesom lægge i det, at disse undersøgelser af mulighederne for afsætning af et raffinaderis produkter i Danmark ikke havde været tilstrækkelig helhjertede eller dybtgående. Det skal jeg ikke vurdere, det er min forgænger, der har foretaget disse undersøgelser, men jeg har på samme måde fået redegørelsen fra DOFAS, og jeg har ingen grund til at fæste lid til, at alle de forhandlinger, som har været ført mellem DOFAS og de danske olieselskaber med hensyn til at sikre en sådan afsætning, ikke skulle være ført på den rimelige måde, som man måtte forudsætte. Jeg bidrager naturligvis gerne med oplysninger, i det omfang jeg kan, hvis der er ting, som er af betydning for, at der fortsat kan være raffinaderidrift på Stignæs.

Som jeg sagde i mit indlæg, anser jeg det grundlæggende for en fordel, hvis vi har tre raffinaderier i stedet for to. Jeg ønsker ikke, at man får en sådan nedgang i raffinaderitallet. Det er alt i alt en fordel, ikke alene for beskæftigelsen på egnen, men også for vor samlede forsyningsikkerhed. Jeg er enig i det, fru Lone Dybkjær sagde om det spørgsmål.

Hr. Tommy Dinesen spurgte: hvad så med Essoraffinaderiet i Kalundborg? Der gælder så omvendt, at i det øjeblik man fulgte SFs forslag til beslutning om at sikre et bestemt

af de tre raffinaderier og binde en betydelig del af den danske afsætning netop til dette raffinaderi, så kommer – det må jeg sige, og jeg tror, at ingen vil modsige mig – for alvor spørgsmålet om de to andre raffinaderier, herunder Essoraffinaderiet i Kalundborg, ind i billedet. Det vil sige, at vi her taler om en sammensat mekanisme, hvor jeg meget vel forstår hr. Tommy Dinesens og SFs ønske om at sikre Stignæsraffinaderiet, men hvor vi vel retfærdigvis må sige, at der er en sammenhæng med de eksistensmuligheder og den konkurrenceevne, som andre raffinaderier har. Derfor er det et sammensat billede.

Det er ulykkeligt, at udviklingen har medført, at der, som det ser ud i øjeblikket, er tale om en lukning af raffinaderiet på Stignæs. Men hvis man fulgte SFs forslag, så ville man komme ind i en række yderligere problemer, herunder problemet med afsætning, som hr. Arne Christiansen var inde på, og man ville også komme ind i en principiel diskussion om statens rolle i hele handelsledet, altså andelen af afsætningsmarkedet.

Søren Hansen (S):

Det radikale venstre overraskede ikke, men sagde som sædvanlig både lidt for og lidt imod. Var det mon for at dølge mangelen af egne standpunkter, at der skulle sparkes lidt ud mod nogle af os andre? Den tanke kan man i hvert fald få.

Jeg synes ikke, at det er helligt at anbefale, at man helhjertet gør, hvad muligt er, for at undersøge mulighederne for at redde en vigtig arbejdsplads, en vigtig virksomhed, og for at bevare et meget stort antal arbejdspladser i et område, som er hårdt ramt i forvejen.

Jeg synes også, det er vigtigt, at vi vurderer denne problemstilling i forhold til de andre forhandlinger, som i øjeblikket foregår på det område, der her er tale om. Der er en sammenhæng, og den bør med ind i billedet.

Jeg ser i øvrigt også en væsentlig forskel mellem situationen på Scanglas og på den virksomhed, vi her taler om, Stignæsraffinaderiet. Her er der nogle åbninger, her er der nogle muligheder, som ikke var til stede, da Scanglassagen var oppe, og det er disse muligheder, vi finder det er fantastisk vigtigt at undersøge. Spørgsmålet er, hvornår disse forhandlinger skal sættes ind, hvornår det er fornuftigt for den ene og for den anden part

[Søren Hansen]

at indlede sådanne forhandlinger. Vi synes, det er rimeligt at gøre det nu.

Lone Dybkjær (RV):

Ja, den socialdemokratiske ordfører har sådan set ikke hørt efter, hvad jeg sagde i indledningen, for jeg sagde, at vi ikke kunne tilslutte os beslutningsforslaget. Det må jo dog siges at være et rimelig klart svar, også selv om man er socialdemokrat.

Det skyldes naturligvis, at vi har nogle principielle holdninger til det her, og at vi finder, at hvis end ikke den statsligt ejede virksomhed DOFAS kan komme med en positiv indstilling til regeringen om at overtage raffinaderiet, så er det svært for den nuværende regering og ville også have været svært for den tidligere regering at gå ind i en overtagelse af dette raffinaderi. Det tror jeg må kunne bekræftes af en af ordførerens gruppefæller.

Når jeg sagde både/og, sagde jeg det faktisk ikke til beslutningsforslaget. Det sagde jeg i forbindelse med spørgsmålet om statslig drift af virksomheder. Jeg sagde, at jeg mener, man udmærket kan forestille sig statslig deltagelse i raffinaderivirksomhed. Det er ikke det samme som ren statsdrift, og jeg vil godt sige helt klart: det radikale venstre er ikke tilhænger af ren statsdrift som princip. Vi mener simpelt hen ikke, at det er en særlig fremragende idé, men derfor kan det da godt være, at der skal være ren statsdrift på nogle områder, hvad vi også har, bortset fra alle de offentlige servicevirksomheder, vi har i forvejen. Hvis vi skal sætte et ønskemål op, så er det en kombination af noget statsligt og noget privat. I øvrigt er jeg ikke sikker på, at socialdemokratiet og de radikale altid er så langt fra hinanden i disse spørgsmål.

Så er der hele spørgsmålet om forhandlingerne. Det har jeg ikke villet gå ind i nu. Det har ikke alene været energiministeren, der afgjorde det spørgsmål, for jeg har indtryk af, at man også fra raffinaderiets side har sat nogle ganske bestemte tidsfrister, og det har vist været temmelig uafhængigt af eller i snær kombination med – det ved jeg ikke – hvad der i øvrigt er foregået af forhandlinger på dette område.

Men jeg er da enig med den socialdemokratiske ordfører i, at man naturligvis løbende skal vurdere denne situation. Formentlig

er både socialdemokratiet og regeringen og vi enige om, at det vil være ønskeligt, hvis vi kan bevare tre raffinaderier, så det kunne jo være, at vi skulle prøve at arbejde for at nå dette mål.

Tommy Dinesen (SF):

Energiministeren var inde på Essoraffinaderiet. Jeg kan da godt sige, at vi har et papir fra Esso, som siger, at Esso ikke regner med at komme i samme situation som Gulf, bl.a. fordi de har nogle rørledninger til Hedehusene. Man mener også, at man vil få en noget større markedsandel i Danmark, så det samme problem skulle ikke opstå dér. Forslaget går altså ikke ud på at overtage det hele her og nu, men måske lidt senere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Mette Madsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til det energipolitiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00, hvor vi går til punkt 8 på dagsordenen: Spørgsmål til ministrene.

Mødet udsat kl. 11,52

Mødet genoptaget kl. 13.00

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Arentoft):

I skrivelse af d.d. meddeler ministeren for Grønland, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje i Grønland, (Efterforskning i kriminelle sager og fuldbyrdelse af domme m.v.).

(Lovforslag nr. L 32).

[Fjerde næstformand]

I skrivelse af d.d. meddeler indenrigsministeren, at hun ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om afgift for ekspedition af recepter på lægemidler.

(Lovforslag nr. L 31).

I skrivelse af g.d. meddeler undervisningsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om nedlæggelse af seminarier.

(Lovforslag nr. L 29).

Forslag til lov om ændring af lov om statsstøtte til visse private seminarier (seminariestøtteloven).

(Lovforslag nr. L 30).

I skrivelse af d.d. meddeler industriministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om stålhandelens overholdelse af listepreiser m.v.

(Lovforslag nr. L 28).

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om rettens pleje i Grønland. (Efterforskning i kriminelle sager og fuldbyrdelse af domme m.v.).

(Lovforslag nr. L 32).

Lovforslaget medfører for det første ændringer i reglerne om anholdelse og tilbageholdelse. Reglerne herom har været uændrede siden retsplejelovens ikrafttræden i 1951, og en ajourføring af reglerne må nu anses for påkrævet. De foreslåede regler er i alt væsentligt i overensstemmelse med den danske retsplejelovs regler om anholdelse og varetægtsfængsling, idet reglerne dog er tilpasset det særlige kriminalretlige system i Grønland.

Herudover medfører lovforslaget visse ændringer i reglerne om *tvangsfuldbyrdelse i civile sager*. Bortset fra inddrivelse af skattekrav, der påhviler de kommunale pantefogder, varetages fogedvirksomheden i Grønland i sager af enhver art af politiet. Antallet af restancer, ikke mindst til det offentlige, har i de senere år været stærkt stigende, og

det er med det stigende sagsantal meget vanskeligt for politiet at overkomme fogedopgaven.

Med henblik på en effektivisering af inddrivelsessystemet foreslås der i lovforslaget gennemført en udvidet adgang til at søge offentlige krav inddrevet ved tilbageholdelse i løn og andre udbetalinger. Medens løntilbageholdelse m.v. hidtil kun har kunnet foretages for skattekrav, krav på underholdsbidrag og krav vedrørende lån ydet af det offentlige mod sikkerhed i fast ejendom eller løsøre, foreslås det således, at også det offentlige krav på husleje og på betaling af el, vand, varme og renovation til det lejede skal kunne inddrives ved tilbageholdelse i løn m.v. Samtidig foreslås inddrivelsen af samtlige krav, der kan søges inddrevet ved løntilbageholdelse m.v., henlagt til de kommunale pantefogder.

Lovforslaget medfører endelig mindre ændringer i en række af retsplejelovens *øvrige bestemmelser*.

Forslaget er tiltrådt af Grønlands hjemmestyre.

Idet jeg i øvrigt med hensyn til lovforslagets enkeltheder henviser til bemærkningerne til forslaget, skal jeg herved tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvilige behandling.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg skal tillade mig for det høje folketing at fremsætte:

Forslag til lov om afgift for ekspedition af recepter på lægemidler.

(Lovforslag nr. L 31).

Med lovforslaget foreslås indført en afgift på 5 kr. for hver udlevering til personer af et receptordineret lægemiddel.

Afgiften antages at kunne modvirke et muligt pres på lægerne til at ordinere mindre nødvendig receptmedicin. Et eventuelt pres fra patienter for at få ordineret store kvanta må søges imødegået, og det må herved erindres, at indkøb af større mængder af lægemidler end nødvendigt vil være forbundet med en umiddelbar meromkostning, der som regel vil være større end afgiften.

Der ekspederes årligt ca. 29 millioner receptordinationer på landets apoteker. Med hjemmel i lovforslagets § 2 vil der imidlertid blive fastsat regler om, at afgiften ikke skal